

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM

21 543 03 Kézi könyvkötő

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: A kézi könyvkötészet

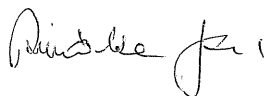
A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 20 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 30%

A 315/2013. (VIII. 28.) Kormányrendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételét a 001138/2014-5522 számon kiadom.

EREDETIVEL MINDENBEN
MEGEGYZŐ MÁSOLAT

Jóváhagyta:

2014

**NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL
SZAK- ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI IGAZGATÓSÁG**

Érvényes: 2014. 04. 24-től

Részsakképesítés: 21 543 03 Kézi könyvkötő
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: A kézi könyvkötészet

A vizsgafeladat ismertetése: A központilag összeállított feladatsor a következő témaköröket tartalmazza

Kötéstípusok
Kötészeti anyagok, technológiák

Amennyiben a tétel kidolgozásához segédeszköz szükséges, annak használata megengedett, az erre vonatkozó információkat a tétel tartalmazza. A felhasználható segédeszközöket a vizsgaszervező biztosítja.

A feladatsor első részében található 1–20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, amely az értékelést segíti.

A tételsor a (12/2013. (III. 28.) NGM rendelettel módosított) 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1. Mutassa be a korszerű könyvkötő műhely kialakítását, berendezéseit, világítását!

- A munkahely kialakítása
- Berendezési tárgyak
- Kéziszerszámok
- Eszközök
- Egyszerű gépek
- Világítás

2. Beszéljen a könyv tartalom és funkció szerinti csoportosításáról, szerkezeti felépítéséről!

- Könyvtípusok
- Könyvtábla
- Gerinc
- Előzék
- Könyvtest
- Védőborító

A tételhez használható segédeszköz: egy kötött könyv

3. Beszéljen a könyv mai alakjának és szerkezetének kialakulásáról, a szabványos könyvméretekről!

- Pergamenek
- Tekercs alakú könyvek
- A fejlődés folyamata
- Kikészítési módok
- A könyvkötés típusai
- Könyvalakok
- Négyzetes és keskenyített változatok

A tételhez használható segédeszköz: 2-3-féle kötött könyv

4. Foglalja össze a kinyomott ívek feldolgozásának technológiai folyamatát a nyomtatástól a kész könyvtestig!

- Nyomatok ellenőrzése, vágása
- A nyomdai oldalillesztés
- Ívkiölvés
- Kézi hajtogatás
- Papírhajtás
- Préselés

A tételhez használható segédeszköz: fűzött vagy ragasztókötésű könyvtest

5. Mutassa be a használt könyvek újrakötésének folyamatát, illetve az újrakötés felhasználás szerinti változatait!

- A könyv szétszedése
- Előigazítás
- Előzékek készítése
- A könyvtest előkészítése
- A könyvtest fűzés utáni megmunkálása
- Az újrakötés típusai

A tételhez használható segédeszköz: egy újrakötött könyv

6. Mutassa be a kézi lemezolló szerkezetét, működését és biztonságos használatát!

- A lemezolló felépítése
- A nyírás fogalma
- Biztonsági előírások
- A vágási hely beállítása
- A vágás pontossága
- A derékszögű vágás műszaki előfeltételei

7. Mutassa be az egyszerű fél- és egészvászon kötésű könyvek anyagait, készítésének technológiáját!

- Az anyagok előkészítése
- A könyvtábla anyagainak szabása
- A könyvtábla elkészítése
- A könyvtest táblába helyezése
- A beakasztás módjai
- Préselés, száradás

A tételhez használható segédeszköz: fél- vagy egészvászon kötésű könyv

8. Beszéljen az ügyviteli, kereskedelmi nyomtatványok típusairól, kikészítésének módjáról, valamint az önátíró garnitúrák anyagairól!

- Garnitúrakészítés
- Perforálás
- Tömbkészítés
- Bígelés
- Összehordás
- Az önátíró papírok típusai
- Élbevágás
- Kézi számozás
- Félkemény kötés

A tételhez használható segédeszköz: szállítólevél vagy számlatömb

9. Határozza meg a kasírozás fogalmát, technológiáját, jellemezze a művelethez használt anyagokat és a ragasztók fajtáit!

- A kasírozás fogalma
- Papír
- Lemez
- Ragasztóanyagok
- Nehezékelés
- Száradási idő

A tételhez használható segédeszköz: egy kasírozott tabló vagy kép

10. Sorolja fel a papírgyártáshoz használt alap- és segédanyagok tulajdonságait, valamint a színezési módokat!

- Alapanyagok
- Rostanyagok
- Segédanyagok
- Töltőanyagok
- Színezőanyagok

A tételhez használható segédeszköz: papírminták

11. Mutassa be a korszerű papírgyártás anyagait, technológiai folyamatait, valamint a papírral szemben támasztott minőségi követelményeket!

- Környezetvédelmi szempontok
- Örlés
- Papírképzés
- Vízjel
- Minőségellenőrzés
- Kiszerezés
- Kézi lemezek előállítása

A tételhez használható segédeszköz: papírminták

12. Határozza meg a papírok tulajdonságait súlyuk, méretük, felületük és optikai tulajdonságaik szerint!

- Négyzetmétersúly
- Kilósúly
- A papír alakja
- Szabványos papírméreték
- Újrahasznosított papírok
- Papírfajták

A tételhez használható segédeszköz: papírminták

13. Mutassa be a könyvkötészetben használt ragasztóanyagok típusait és alkalmazási területüket, valamint száradási módjukat!

- Növényi eredetű ragasztók
- Állati eredetű ragasztók
- Műanyag ragasztók
- Üzemi hőmérsékletek
- Száradási módok és száradási idők
- PUR

A tételhez használható segédeszköz: ragasztókött könyv

14. Elemezze a könyvkötésben használt vásznak, fűzőanyagok és műbőrök műszaki, minőségi jellemzőit!

- Vásznak
- Fűzőcérna
- Fűzővászon
- Fűződrót
- Műbőrök

A tételhez használható segédeszköz: vászon- és műbőrminták

15. Foglalja össze a betáblázott kötések jellemzőit, alkalmazási területét és készítésének anyagait, technológiáját!

- A fedél jellemzői
- Az anyagok előkészítése
- Ereszverés
- Technológiai előfeltételek
- Műszaki előfeltételek
- Présberakás

A tételhez használható segédeszköz: betáblázott kötésű könyv

16. Részletezze a fél- és az egész bőrkötésű könyv készítésének technológiáját!

- Előzékek készítése
- Betáblázás
- Oromszegő varrás
- Előzék beragasztása
- Félbőr kötések
- Egészbőrös kötés

A tételhez használható segédeszköz: egy bőrkötésű könyv

17. Mutassa be a nyomdafestékek alapanyagait, típusait és gyártási folyamatát!

- A nyomófesték alkotórészei
- Színezőanyagok, pigmentek
- Színes festékek ismertetése
- Nyomdafesték gyártása
- Nyomtatási módok
- Alapszínek

A tételhez használható segédeszköz: színminta, Panton-skála

18. Mutassa be az ívvágás fejlődését a könyvgyalutól a gyorsvágóig, valamint a vágógépek szerkezetét, meghajtásának módját!

- Kézi vágógép
- Gyorsvágógépek
- Késmeghajtás
- Présmeghajtás
- A derékszögű vágás műszaki előfeltételei
- A vágókések élszögei

19. Mutassa be a könyvkötészetben használt bőrök fajtáit, kikészítését, festésének technológiáját!

- A nyersbőr fajtái
- Cserzés
- A bőr puhítása
- Festés
- Mintázás

A tételhez használható segédeszköz: bőrminták

20. Részletezze a különleges nyomtatványok típusait, hajtogatásának, díszítésének és kikészítésének módjait!

- Alkalmi nyomtatványok típusai
- Tipográfiai arányok, aranymetszés
- Aranyozás, brézelés
- Borítékok, tasakok készítése
- Többoldalas prospektusok kikészítése
- Különleges kikészítési módok
- Spirálozás, ritzelés, lyukasztás

A tételhez használható segédeszköz: alkalmi nyomtatványok

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1. Mutassa be a korszerű könyvkötő műhely kialakítását, berendezéseit, világítását!

- A munkahely kialakítása
- Berendezési tárgyak
- Kéziszerszámok
- Eszközök
- Egyszerű gépek
- Világítás

Kulcsszavak, fogalmak:

- Műhelyvilágítás: központi, helyi
- Munkaasztalok
- Ülőkék
- Szerszámok
- Prések
- Tárolók
- Szállítóeszközök

2. Beszéljen a könyv tartalom és funkció szerinti csoportosításáról, szerkezeti felépítéséről!

- Könyvtípusok
- Könyvtábla
- Gerinc
- Előzék
- Könyvtest
- Védőborító

A tételhez használható segédeszköz: egy kötött könyv

Kulcsszavak, fogalmak:

- Szépirodalmi, műszaki, tankönyv, gyermekkönyv, szótár, lexikon
- Arc, fej, láb, perem, gerinc, hát
- Fűzött könyvek, ragasztókötött könyvek
- Keménytáblás könyvek
- Fél- és egészvásznas könyvek
- Kötésfajták

3. Beszéljen a könyv mai alakjának és szerkezetének kialakulásáról, a szabványos könyvméretekről!

- Pergamenek
- Tekerces alakú könyvek
- A fejlődés folyamata
- Kikészítési módok
- A könyvkötés típusai
- Könyvalakok
- Négyzetes és keskenyített változatok

A tételhez használható segédeszköz: 2-3-féle kötött könyv

Kulcsszavak, fogalmak:

- Kódex
- Előzék
- Fűzés
- Oromszegély
- Könyvmetszés
- Könyvtábla
- Fedél típusa szerint
- Ívegyesítés módja szerint
- Könyvméret
- AN/20, AK/24, AK/40, BN/12, BN/20

4. Foglalja össze a kinyomott ívek feldolgozásának technológiai folyamatát a nyomtatástól a kész könyvtedig!

- Nyomatok ellenőrzése, vágása
- A nyomdai oldalillesztés
- Ívkilövés
- Kézi hajtogatás
- Papírhajtás
- Préselés

A tételhez használható segédeszköz: fűzött vagy ragasztókötésű könyvtest

Kulcsszavak, fogalmak:

- Szállítás, példányszám-ellenőrzés, vágás
- Anlag
- Negyed ív
- Fél ív
- Egész ív
- Kézzel hajtás
- Kereszt- és különleges hajtások
- Préselési módok

5. Mutassa be a használt könyvek újrakötésének folyamatát, illetve az újrakötés felhasználás szerinti változatait!

- A könyv szétszedése
- Előigazítás
- Előzékek készítése
- A könyvtest előkészítése
- A könyvtest fűzés utáni megmunkálása
- Az újrakötés típusai

A tételhez használható segédeszköz: egy újrakötött könyv

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az ívek tisztítása
- Ívek javítása
- Mellékletek ragasztása
- Fűzés előtti préselés
- Előzékfajták
- Fűzésfajták
- Enyvezés
- Vágás

6. Mutassa be a kézi lemezolló szerkezetét, működését és biztonságos használatát!

- A lemezolló felépítése
- A nyírás fogalma
- Biztonsági előírások
- A vágási hely beállítása
- A vágás pontossága
- A derékszögű vágás műszaki előfeltételei

Kulcsszavak, fogalmak:

- A kések ollószerű működése (nyíróhatás)
- Illesztékek
- Vágójelek
- A nyomtatványok alakjának, margóinak rajzolása
- Présgerenda
- A hulladék kezelése

7. Mutassa be az egyszerű fél- és egészvászon kötésű könyvek anyagait, készítésének technológiáját!

- Az anyagok előkészítése
- A könyvtábla anyagainak szabása
- A könyvtábla elkészítése
- A könyvtest táblába helyezése
- A beakasztás módjai
- Préselés, száradás

A tételhez használható segédeszköz: fél- vagy egészvászon kötésű könyv

Kulcsszavak, fogalmak:

- A táblalemez és gerinclemez szabása
- Vászonszabás
- A borítópapír szabása
- Kenés
- Behúzás
- A tábla összeakasztása
- Borítás, vásznazás
- A gerinclemez gömbölyítése
- Beakasztás
- Préselés
- Leválogatás
- A nyílás besütése

8. Beszéljen az ügyviteli, kereskedelmi nyomtatványok típusairól, kikészítésének módjáról, valamint az önátíró garnitúrák anyagairól!

- Garnitúrakészítés
- Perforálás
- Tömbkészítés
- Bígelés
- Összehordás
- Az önátíró papírok típusai
- Élbevágás
- Kézi számozás
- Félkemény kötés

A tételhez használható segédeszköz: szállítólevél vagy számlatömb

Kulcsszavak, fogalmak:

- Vágás
- Összehordás
- Önátíró papírok
- Ragasztás (intelligens ragasztó)
- Síkperforáló gép
- Körperforáló gép
- Síkbígelő gép
- Körbígelő gép
- Élbevágás (kartonok, dobozok)
- Számkarikák körforgása
- Festékezése
- Félkemény kötésű könyv készítése

9. Határozza meg a kasírozás fogalmát, technológiáját, jellemezze a művelethez használt anyagokat és a ragasztók fajtáit!

- A kasírozás fogalma
- Papír
- Lemez
- Ragasztóanyagok
- Nehezékelés
- Száradási idő

A tételhez használható segédeszköz: egy kasírozott tabló vagy kép

Kulcsszavak, fogalmak:

- Egyszerű kasírozás
- Ellenkasírozás
- Vászonszegélyes kasírozás
- Papírszegélyes kasírozás
- Ragasztótípusok
- Préselés

10. Sorolja fel a papírgyártáshoz használt alap- és segédanyagok tulajdonságait, valamint a színezési módokat!

- Alapanyagok
- Rostanyagok
- Segédanyagok
- Töltőanyagok
- Színezőanyagok

A tételhez használható segédeszköz: papírminták

Kulcsszavak, fogalmak:

- Facsiszolat
- Cellulóz
- Hulladékpapír
- Segédanyagok
- Töltőanyagok
- Pigmentek
- Enyvpapírok
- Festékek

11. Mutassa be a korszerű papírgyártás anyagait, technológiai folyamatait, valamint a papírral szemben támasztott minőségi követelményeket!

- Környezetvédelmi szempontok
- Örlés
- Papírképzés
- Vízjel
- Minőségellenőrzés
- Kiszerezés
- Kézi lemezek előállítása

A tételhez használható segédeszköz: papírminták

Kulcsszavak, fogalmak:

- Környezetvédelem
- Keverőkád
- Gépkád
- Szita
- Szatinálás
- Vágás
- Válogatás
- Szakaszos hengersizita (lemezkészítés)

12. Határozza meg a papírok tulajdonságait súlyuk, méretük, felületük és optikai tulajdonságaik szerint!

- Négyzetmétersúly
- Kilósúly
- A papír alakja
- Szabványos papírméret
- Papírfajták
- Újrahasznosított papírok

A tételhez használható segédeszköz: papírminták

Kulcsszavak, fogalmak:

- Papír m^2/g súly
- $Kg/súly=1000$ ív
- A, B, C sorozat
- Író- és nyomtatópapírok
- Fényes, matt
- Színes papírok
- Különleges papírok
- Kartonok, kézi lemezek

13. Mutassa be a könyvkötészetben használt ragasztóanyagok típusait és alkalmazási területüket, valamint száradási módjukat!

- Növényi eredetű ragasztók
- Állati eredetű ragasztók
- Műanyag ragasztók
- Üzemi hőmérsékletek
- Száradási módok és száradási idők
- PUR

A tételhez használható segédeszköz: ragasztókött könyv

Kulcsszavak, fogalmak:

- Keményítők
- Gumiarábikum
- Bőrenyv
- Csontenyv
- Zselatin
- Halenyv
- Kazein
- Nitrocellulóz-enyv
- Vízüveg
- Dartex
- Kaucsuklatex
- Polivinil acetát

14. Elemezze a könyvkötésben használt vásznak, fűzőanyagok és műbőrök műszaki, minőségi jellemzőit!

- Vásznak
- Fűzőcérna
- Fűzővászon
- Fűződrót
- Műbőrök

A tételhez használható segédeszköz: vászon- és műbőrminták

Kulcsszavak, fogalmak:

- A fonal anyaga és finomsága
- A szövéskor alkalmazott szálsűrűség
- Appretálás
- Szakítószilárdság
- Nyúlás
- Enyvállóság
- Ragaszthatóság
- Hőállóság
- Drótvastagság egyenletessége 0,4–1,0 mm-ig

15. Foglalja össze a betáblázott kötések jellemzőit, alkalmazási területét és készítésének anyagait, technológiáját!

- A fedél jellemzői
- Az anyagok előkészítése
- Ereszverés
- Technológiai előfeltételek
- Műszaki előfeltételek
- Présberakás

A tételhez használható segédeszköz: betáblázott kötésű könyv

Kulcsszavak, fogalmak:

- A könyv tartóssága
- A könyvgerinc formája
- Gerinckasírozás
- 24 óra száradás
- A tábla és a gerinclemez szabása
- Betáblázás
- Borítás
- Előzék-beragasztás

16. Részletezze a fél- és egész bőrkötésű könyv készítésének technológiáját!

- Előzékek készítése
- Betáblázás
- Oromszegő varrás
- Előzék beragasztása
- Félbőr kötések
- Egészbőrös kötés

A tételhez használható segédeszköz: egy bőrkötésű könyv

Kulcsszavak, fogalmak:

- Papírnyílásos
- Vászonyílásos
- Bőrnyílásos
- Kasírozás
- Zsinegragasztás
- Egy- és kétszínű fonállal
- Hamis bordák készítése
- Bőrfelhúzás
- Oromperem (sapka) készítése
- Bújtatott sarok készítése
- Borítás
- Nyílás beragasztása

17. Mutassa be a nyomdafestékek alapanyagait, típusait és gyártási folyamatát!

- A nyomófesték alkotórészei
- Színezőanyagok, pigmentek
- Színes festékek ismertetése
- Nyomdafesték gyártása
- Nyomtatási módok
- Alapszínek

A tételhez használható segédeszköz: színminta, Pantone-skála

Kulcsszavak, fogalmak:

- Szervetlen pigmentek
- Szerves pigmentek
- Korom, kence
- Kötőanyagok
- Oxidáció
- Magas-, mély-, ofszet- és flexonyomtatás
- Hengerszék

18. Mutassa be az ívvágás fejlődését a könyvgyalutól a gyorsvágóig, valamint a vágógépek szerkezetét, meghajtásának módját!

- kézi vágógép
- gyorsvágógépek
- késmeghajtás
- présmeghajtás
- A derékszögű vágás műszaki előfeltételei
- A vágókések élszögei

Kulcsszavak, fogalmak:

- Gyalulás
- Kerekes vágógép
- Karos vágógép
- A vágógépek szerkezete (váz, asztal, késtartó, prés, illeszték)
- Általános működési elvük
- Alávágás
- Előrevágás
- A vágókések élszögei 16° – 23° -ig

19. Mutassa be a könyvkötészetben használt bőrök fajtáit, kikészítését, festésének technológiáját!

- A nyersbőr fajtái
- Cserzés
- A bőr puhítása
- Festés
- Mintázás

A tételhez használható segédeszköz: bőrminták

Kulcsszavak, fogalmak:

- Borjúbőr
- Kecske- és gidabőr
- Juhbőr
- Sertésbőr
- Felhám
- Irha
- Hájas hártya
- Anilin festékek
- Hamuzsír
- Vasgálic
- Heresó

20. Részletezze a különleges nyomtatványok típusait, hajtogatásának, díszítésének és kikészítésének módjait!

- Alkalmi nyomtatványok típusai
- Tipográfiai arányok, aranymetszés
- Aranyozás, brézelés
- Borítékok, tasakok készítése
- Többoldalas prospektusok kikészítése
- Különleges kikészítési módok
- Spirálozás, ritzelés, lyukasztás

A tételhez használható segédeszköz: alkalmi nyomtatványok

Kulcsszavak, fogalmak:

- Meghívók, értesítők, oklevelek
- Naptárak, prospektusok
- Magas fényű és matt fólia
- Színes fóliák, festékek
- Különleges alakú nyomtatványok
- Különleges hajtások

ÉRTÉKELÉS

Sorszám	Név	Feladat sorszám	Osztályzat

.....
 dátum

.....
 aláírás

g